

LEGAL ALERT 10/04/2025

Projekt ustawy z 10.03.2025 r.

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych¹

W dniu 10 marca 2025 r. do sejmiku wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych². Proponowana zmiana przewiduje wprowadzenie w sądach stanowiska młodszego asystenta sędziego. W przeciwieństwie do obecnych wymogów, stanowisko młodszego asystenta sędziego miałyby nie wymagać ukończenia studiów prawniczych, a jedynie III roku tych studiów. W związku z tym minimalny wiek kandydatów zostałby obniżony z 23 do 20 lat.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że główną przyczyną wprowadzenia nowego rozwiązania są trudności w obsadzaniu stanowisk asystenckich w sądach.

W celu unaocznienia skali problemów w obsadzaniu stanowisk asystentów sędziów warto wskazać, że zgodnie z informacjami opublikowanymi na stronie Sądu Okręgowego w Warszawie 14 listopada 2024 r. został ogłoszony konkurs celem obsadzenia 49 stanowisk asystenta sędziego. Procedura konkursowa zakończyła się zatrudnieniem 14 osób³. W wyniku kolejnych trzech konkursów ogłoszonych w następnych miesiącach zatrudniono łącznie 20 osób⁴. Następnie w dniu 10 marca 2025 r. został ogłoszony kolejny konkurs, którego celem jest obsadzenie 42 wolnych stanowisk asystenckich⁵.

¹ [https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/Projekty/10-RPW-8486-2025/\\$file/10-RPW-8486-2025.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/Projekty/10-RPW-8486-2025/$file/10-RPW-8486-2025.pdf) (dostęp: 27.03.2025 r.)

² Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn. zm.).

³ <https://bip.warszawa.so.gov.pl/oferta-pracy/8322/asystent-sedziego-k-110-44-2025> (dostęp: 27.03.2025 r.)

⁴ <https://bip.warszawa.so.gov.pl/oferta-pracy/8345/asystent-sedziego-k-110-47-2024> (dostęp: 27.03.2025 r.),

<https://bip.warszawa.so.gov.pl/oferta-pracy/8355/asystent-sedziego-k-1101-5-2025> (dostęp: 27.03.2025 r.),

<https://bip.warszawa.so.gov.pl/oferta-pracy/8356/asystent-sedziego-k-1101-6-2025> (dostęp: 27.03.2025 r.)

⁵ <https://bip.warszawa.so.gov.pl/oferta-pracy/8381/asystent-sedziego-k-1101-10-2025> (dostęp 27.03.2025 r.)

Projektodawca zauważa, że w dużych miastach, w których problem ten jest szczególnie widoczny, wielu przyszłych prawników już w trakcie studiów rozpoczyna pracę w kancelariach prawnych, prokuraturach i sądach. Z uwagi na obecne wymogi stawiane kandydatom na stanowisko asystenta sędziego, zaangażowanie studentów w wykonywanie obowiązków sądu ogranicza się jedynie do prac pomocniczych o charakterze technicznym. Zdaniem projektodawcy, zasadnym jest wykorzystanie potencjału studentów ostatnich lat studiów prawnych do zadań merytorycznych. Student, który ukończył trzeci rok studiów cechuje się już dostatecznym przygotowaniem do wykonywania prac umysłowych, wymagających specjalistycznych kwalifikacji. Dodatkowo przygotowanie do wykonywania takich zadań ma być indywidualnie badane w procedurze konkursowej.

Celem umożliwienia studentom podjęcia pracy na stanowisku asystenckim jest nie tylko doraźne zwiększenie liczby asystentów o osoby, które nie ukończyły jeszcze studiów. Zdaniem projektodawcy, umożliwienie przyszłym prawnikom pełnienia funkcji młodszego asystenta sędziego już na wczesnym etapie rozwoju zawodowego przyczyni się w dalszej perspektywie do większego zainteresowania pracą na stanowisku asystenta sędziego wśród magistrów prawa. Młodszy asystent sędziów ukończywszy studia prawnicze mogą potencjalnie być bardziej zainteresowani kontynuowaniem kariery na stanowisku asystenta sędziego, niż absolwenci prawa, którzy wcześniej nie pracowali w sądzie na stanowisku asystenckim.

Jeśli chodzi o zakres uprawnień młodszego asystenta sędziego, projekt ustawy nie przewiduje różnic względem uprawnień obecnie przysługujących asystentowi sędziego. Zgodnie z art. 47² §1 k.p.c. młodszy asystent sędziego będzie mógł wydawać zarządzenia w zakresie czynności przewodniczącego z wyjątkiem zarządzenia o zwrocie pisma procesowego, w tym pozwu, oczywiście przy zachowaniu uprawnienia przewodniczącego do uchylenia lub zmiany każdego zarządzenia wydanego przez asystenta. Jednocześnie, zgodnie z założeniem projektodawcy, zadania przydzielane osobom obejmującym określone stanowiska asystenckie (młodszy asystent sędziego, asystent sędziego, starszy asystent sędziego) mają być adekwatne do ich kompetencji.

Projektodawca przewiduje, że postępowanie konkursowe na stanowisko asystenta sędziego będzie prowadzone bez wskazania konkretnej kategorii stanowiska asystenckiego. O tym czy wyłoniony w konkursie kandydat zostanie zatrudniony na stanowisku młodszego asystenta sędziego, asystenta sędziego, czy starszego asystenta sędziego

przesądzi spełnienie wymogów formalnych przewidzianych dla każdej z kategorii asystentów.

W zakresie wynagrodzeń projektodawca zakłada, że zostaną one określone poprzez wskazanie najniższej i najwyższej stawki odrębnie dla każdej kategorii asystentów. Stawki wynagrodzeń mają być określone w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Sprawiedliwości. W uzasadnieniu projektu zostały zaproponowane następujące stawki:

- stanowisko młodszego asystenta sędziego- od 5500 zł do 6500 zł;
- stanowisko asystenta sędziego- od 6500 zł do 8000 zł;
- stanowisko starszego asystenta sędziego- od 8000 zł do 9000 zł.

Wprowadzenie różnych zakresów wynagrodzeń z uwzględnieniem wymagań stawianych kandydatom na poszczególnych stanowiskach ma sprzyjać postrzeganiu pracy asystenta sędziego jako stwarzającą perspektywę awansu, nie tylko pod względem prestiżu stanowiska, ale również pod względem finansowym.